

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk

Csaták farsangja.

— jan. 5.

Tudunk-e arról, hogy Vízkeresztkor volt az a nap, amelyen más években a farsang kezdődött? A bálók, vigasságok, zenés és tüzes éjszakák, mámoros hajnalok évadja, a megbocsátott korhelykedések és a megszentelt lehaságoknak ideje. Volt ilyen idő is... mintha már elfelejtettük volna. A Vízkereszt most nem jelenti a mulaságok beharangozóját. A bálrendezők, a táncosok, a vig fiúk, sőt a cigányok nagy része ott van az Uristen végtelen tánctermeiben, amelynek parckettje övig érő sár, menyerte pedig az égboltozat. A nagy négyeshez a lövészárkokban állanak föl vizavijük az orosz. Retentő és végevárhatatlan zenéje van az ilyen báloknak: ágyuk tüvöltözése, szétrattanó kartácsok lármája, golyók egyhangú vitása. — A kurjantást a haldoklók, sebesültek fájdalomnak kitörései, utolsó hörgései helyettesítik. A mikor azután a magyar fiúk a csárdásra, meg a kállai kettősré ráncigálják ki az oroszokat a gödrökből: akkor csak a multság! Es ez így megy, ahogy a falusi bál-levelezők szokták írni, kivilágos virradtig, sőt virradattól besötétlő alkonyatig, egyfolytában öt, hat, hét napon át.

Akik még nem mentek el, azoknak eszébe se jut, hogy idehaza a léha örömöknek adják magukat, mialatt a náluknál erősebbek, fiatalabbak és bátrabbak a halált kerülgető táncot járják. Illetlenség is lenne, ha az itthonmaradottak a maguk jobb helyzetét fenéig ki akarnák használni. A háboru ma nem jelent gyászt s a fejünket nem kell lehorgasztanunk. „Az élet maradjon meg lehetőleg a régi kereteiben a há-

boru alatt“ — így mondták nekünk, de a kicsapongások és a zajosabb örömek nélkül.

Uj naptárat csinál a háboru. A mi katonáink, a mi derék, küzdő véreink számára nem lehetett ünnep a szent karácsony; nem lehetett vig év-bucszató a Szilveszter és miattuk mi se tudunk lélekben felujlulni az új esztendő napján. Vasárnap sincs, ünnep sincs; a piros betűs napok azok, amelyiken valamely új győzelmet ünnepelhetnek a csapatok, vagy legalább is az előhaladás új sikereit. Ezek azután igazi piros betűs napok: a bőséggel bugyogó vér teszi őket pirossá. A hetet is másképen mérik, mint azelőtt: egy ütközet hossza az időben.

A husvét, vagy a pünkösöd is csak akkor lesz ünnep, ha a békét — a győzelmes békét! — hozza meg. Melyik lesz a kettő közül? Generálisok, államférfiak, haditudósítók, pénzügyi brigádésorok és mások igyekeztek felelni erre a kérésre: mindegyik másként beszélt, vagy másként hallgatott fölöle. Most azt olvassuk, hogy a pápa, akinek nemes buzgólkodása elérte azt, hogy a fegyverforgásra már nem alkalmas hadifoglyokat kicserélik, ezen a sikeren fölbuzdulva akar a világnak szívére hatni, hogy a harcok beszünjenek.

... Egyszer csak be fognak sünni. Addigra eltesszük a szórakozni vágyást, a mulató kedvet az ünnepi hangulatra szomjazást. Majd akkor, — velük, akiket mindannyian hazavárunk, akiknek diadalmas hazaérkezéséről annyi álmat szövíünk, olyan szép jeleneteketeket képzelünk el: velük fogunk újra farsangolni, örülni, vigadni. Mennyire beleéljük magunkat a költő mondása, amelyet bánatos napokban ejtett: lesz még egyszer ünnep a világon!

Egy üzenet.

*

Sorok a vasuti töltés mellett.

— jan. 15.

Csodákat regélnek — azok, a kiknek módjukban volt tapasztalni — a magyar katonák harkészségéről, vakmerőséggel párosult bátorságáról, királyhűségéről és izzó hazaszeretetről. Mi, akik csak a messze távolból vagyunk esendes szemelői azoknak a gigaszi küzdelmeknek, a melyekben véreink ott künn a csatatéren részt vesznek, sokszor talán tulzotaknak is tartjuk azokat az elbeszéléseket, amelyek egyrészt a lapokban olvassuk, másrészt pedig a harctérii visszatért sebesütektől hallunk. Arról pedig még — hogy úgy mondjuk — álmodni sem merünk, hogy azok az emberek, akik már ölnapra folyton a halál öelő karjait kerülgetik, nemcsak önmagukkal, hanem másokkal, velünk, hazájukkal is törődjenek és hogy még ők — a harcban törődöttek, a vérontásban elfasútak — biztassanak, lelkesítsenek bennünket és figyelmeztessenek bennünket legszentebb kötelességünkre — a hazaszeretetre. Pedig ez is megtörtént, amint az alábbiak bizonyítják.

Még a múlt év végén eszközölt csapatszállítások alkalmával történt, hogy az egyik — Ujbelytől nem messze fekvő — őrház előtt egyik vaggonból egy huszár levelet dobott le, melyet az éppen ott jelenlevő Cs. J. pályafelvigyázó felvett. Szól pedig a levél a következőképen:

Kedves jó magyarok!
Mi most jövünk Galizsiából, megynül Németországba. 4 hónapig már küzdöttünk, de még a dícsőséget nem nyerjük; utolsó csepp vörög harcolunk, a mi drága hazánkért, királyunkért; ha a jó Isten eddig adott szerencsét, jól harcoltunk, ezután is bízunk a jó Istenben, hogy szerencsében részesülünk. Arra kérjük drága hazánkban született és bennlakó kedves Testvéreinket, hogy legyenek harcban küzdő magyar Testvéreinknek hű és odaadó szeretettel: Isten segítsen mindnyájunkat, megjegyezzük, igazi magyarok vagyunk, sajnos, hogy hazánkban sok

az áruló és mint halljuk, itten is van. Tehát kérjük kedves jó magyar népeinket, legyenek velünk!

Köszönünk kedves testvéreinknek, ami kedves magyar népeinknek. Címünk:

A harcban küzdő igaz magyarok!
Leköszöljük a levelet úgy, ahogy írva vagyon. Nem irodalmi remekmű, de egyszerű ember igaz lelkének megnyilvánulásai. Sokat tanulhatunk belőle különösen azokat, akiknek címzeve volt, mert úgy látszik a leadó állomást valahogy eltévesztette az írója.

Menyasszonyi kelengye
bevásárlásnál ajánljuk
Szegő Sándor
áruházának nagy fehérnemű osztályát. Elsőrangú áruk, olcsó árak.

HIREK.

Ujhelyi népfelkelők üdvözlése Przemyslől.

A Przemysl várában hőiesen és dícsőséggel teljesen küzdő ujhelyi népfelkelők, valamint az egriek és miskolciak repülő postán küldött táborig levelező lapon köszöntik az ujhelyi közönséget.

A mi hőseink a nagy, nehéz harcokban sem feledkeznek meg az itthoniakról, ide suhannak gondolataik megpihenni, itt, az itthoniak meleg szeretetének érzésében üdítik fel a harcokban elfáradt lelküket.

Dr. Kovács Kálmán népfelkelő hadnagy írta át a levelet, mely a miskolciaknak, egrieknek és ujhelyieknek hazza hőseink üdvözlését. Dr. Kovács Kálmán felsőbb parancsra küldte a levelet, melynek tartalma a következő:

Kérem, a miskolci, az egri és sátoraljaújhelyi lapok útján és esetleg más alkalmas uton az érdekeltekkel közölni, hogy az itt lévő özvedünk legénysége biztos helyen van és szívből kíván az otthon levőknek boldog ünnepeket. Je en sorainat repülőgép viszi.

Parancs folytán:
Dr. Kovács Kálmán
segédtiszt.

POLENAI GYÓGYVIZ!

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorhaj és köszvény ellen. Kitűnő ízű, igen üdítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs

K A P H A T Ó M I N D E N Ű T T.

Lapunk mai száma 2 oldal.

— A sárospataki ref. jogakadémia a beiratások a II. félévre január 25-től január 30-ig bezárólag lesznek. E határidőn túl február 20-ig csak rektori engedéllyel lehet beiratkozni. Az egyes tanárok az indexeket január 29-én és január 30-án láttaozzák. Az előadások február 1-én kezdődnek. A félévi tandíj jótéteményes hallgatóknak 45, nem jótéteményeseknek 50 korona. Indokolt esetekben írásbeli jelentkezést is elfogad a dékáni hivatal.

— Az ügyvédek és a háború. Az idei esztendő az ügyvédek számának megnövekedése szempontjából nem lesz kedvező, amin azonban aligha busulnak valami sokan. Ugy áll ugyanis a dolog, hogy az augusztusban kitört háború folytán az ügyvédi vizsga előtt álló jelöltek jórészen bevonultak s így ezek egyideig nem tehetnek vizsgát. Azonkívül, hogy számuk nem szaporodik, azt is meg lehet állapítani, hogy most már kevesebben vannak. Részint azért, mert egyrészt a harcok van, részint pedig azért, mert a megoszlott ügyvédi praxis folytán többen lemondtak vagy a bírósághoz nevezettek ki magukat. Azokon az alpereseken tehát, akik az ügyvédekért nem rajongnak, némi megnyugvás vehet erőt. Végül említést teszünk arról, hogy a kamara a különböző esatatereken elesett ügyvédek közül eddig még egyet sem törölt. Ahelyett, hogy ezt tette volna, az illetők iródaja számára ideiglenes gondnokot rendelt ki. Ez az ideiglenes gondnokság addig fog tartatni, amíg végleges döntés történik a tekintetben, hogy az elesettek törlése mely időpontban következnek be.

— A gyógyszerészek fölmentése. A hadiszolgálat alól. A népfőlköli bemutató szemlén alkalmasoknak talált gyógyszerészek közül azok, akik maguk vezetik gyógyszerárakat, vagy pedig mint gondnokok tevékenykednek valamelyik gyógyszerárban, kérénynt intéztek a honvédelmi miniszterhez, amelyben hivatkozva fontos közegészségügyi szolgálataikra, fölmentésüket kérték. A honvédelmi miniszteriumban a kérényeket az illetékes hatóságoktól beszerzett adatok tekintetében vételével intézték el oly formán, hogy az alkalmasoknak talált gyógyszerészek egy nagy részét felmentették a katonai szolgálat alól. Így tehát a gyógyszerári kiszolgálásban a január 16-iki bevonulások után sem lesz fennakadás. A felmentést kizárólag az okleveles gyógyszerészek kapták meg meg, a segédi kar-

ban működő nem okleveles gyógyszerészek, amennyiben alkalmasnak találtattak, tehát kivétel nélkül bevonulni tartoznak.

— Jelentkezzenek az elesettek hozzátartozói. A belügyminiszterium rendeletet bocsátott ki, hogy a vesztesség állatában között elesett harcok özvegyeit és árváit össze kell írni, hogy az őket megillető segélyben részesüljenek. A jelentkezőknek magukkal kell vinniük a hozzátartozójuk elstéről esetleg kezükben levő okmányt, (levelet), házassági és keresztlevelet, anyakönyvi kivonatot, valamint a saját keresetkép-telenségükéről hatósági bizonyítványt.

— A rekvirát fuvarszközök megváltása. A biradalmi törvénytar császári rendeletet közöl, mely a hadteljesítményekre vonatkozó törvényes rendelkezéseket egészíti ki. Észert az eredetileg csak használatra besorozott fuvarszközöket és teherhordó állatokat a hadvezetőség véglegesen átveszi. E kiegészítő intézkedés célja, hogy a fuvarszközök és teherhordó állatok tulajdonosai már most a teljes kártalanítás birtokába jussanak.

— Katonánk kiképzése. A bécsi katonai parancsnokság egy közleményben vázolja a katonai parancsnokság pótkeretei legéységének harcoserü kiképzését. A katonai kiképzés normális körülmények között ugy teoretikailag, mint gyakorlatilag az egyesek individualitásának figyelembevételével történik. A kiképzés nyolc hétig tart, egyes külön fegyver-nemeknél, lovasságnál, tüzéségnél, utászoknál és egyéb műszaki csapatoknál, megfelelő hosszabb ideig. E kiképzés a katonák alkalmazhatóságának szolgálatuk egész ideje alatt. Ez idő szerint a kiképzés az összes fegyvernek pótkereteinél jelentékenyen rövidebb és igen intenzíven történik. A fősulyt mostanában a katonák lövészetű kiképzésére, valamint a műszaki gyakorlatra helyezik. Most vizsgálják gyakorlati hasznát a mozgófényképfelvételek segítségével vetített mozgó célpontoknak. Különös gondot fordítanak a löszer értékelésére, a harcászati kiképzésre, ellenben a formális gyakorlatozást a leg-szükségesebb minimumra redukálják. Egy másik igen fontos resze a kiképzésnek a menetelés tréningje, a katonáknak harcoserü táborhelyek készítésére való begyakorlása, a tábori konyhák körül vegzendő munkákban való kioktatása. Igen nagyfontosságú a csapatok műszaki kiképzése a mostani világháboruban szerzett tapasztalatok alapján, például a beasásban, lövészárok és fedezékek készítésében.

Iomban telt el. Nida mentén arcvonalunk szilárdaságán utóbbi napokban az összes ellenséges támadások megtörttek. Keleti Kárpátokban és Bukovina déli részében újból jelentéktelen felderítő harcok voltak.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese

A németek nagy sikerei.

Berlin, jan 14.

A német nagyvezérkar közli :

Nieuportnál és Yperntől délkeletre tüzérségi harcok folynak, különösen erős tüzet irányít az ellenség Vestende fűrűdre, melyet nemsokára teljesen össze fognak rombolni az ellenséges torpedónaszádok. Eitüntek, mihelyt tűz alá vették őket.

Január tizenkettedikén Soissonstól északra kezdett támadás folytatásaképen csapataink tegnap Oregeny magaslatain újra támadtak és ezen fontos fensíkot is megtisztították az ellenségtől. Zuhogó záporban és mélyen felzót agyagos talajban sötétség beállt az árok után rohammal bevettünk és az ellenséget a fensík széléig üztük vissza. 14 francia tisztet és 130 főnyi legénységet fogtunk el; 4 ágyut, 4 géppuskát és 1 fényzőrót zsákmányoltunk. Csapatainknak ez a fényes fegyverténye legfelsőbb hadurak szemelétára történt.

Soissonstól északra január tizenkettedikén és tizenharmadikán folyt harcok összes zsákmánya pontos megállapítás után 3100 hadifogolyra, 8 nehéz lövegre, 1 revolverágyura, 6 géppuskára és egyéb hadianyagra szaporodott.

A Chalonsi táborról északra a franciák tegnap Perthestől keletre délelőtt és délután nagy haderővel támadtak, egyes helyeken benyomultak árkaikba, de erős ellentámadással kiűztük és súlyos veszteségeket okozva, állásaikba visszavetítettük őket, 160 fogoly maradt kezükben. Az Argonneokban és Vogezekben jelentős esemény nem történt.

A keleti hadszíntéren Gumbinnentől délkeletre és Lötzentől keletre oroszok támadásait visszavertük, több száz oroszot foglyul ejtettünk. Lengyelország északi részében a helyzet változatlan. Orosz-lengyelországban Visztulától nyugatra támadásainkat folytattuk, Pilicza keleti partján különösebb nem történt.

Előnyomulnak a törökök

Konstantinápoly, jan. 14.

A főhadiszállásról közlik :

A perzsa csapatok által támogatott csapataink Asszerbeidzamban szünet nélkül előnyomulnak, hogy ezt az oroszok által leigázott országot felszabadítsák. Csapataink ott új és jelentős sikereket értek el, amennyiben tegnap Tachrust és Salmast, az oroszoknak ezen a vidéken két utolsó védpontját megszállták, az oroszok mindkét vérost otthagyták és rendetlenül visszavonultak, noha előzőleg az volt a szándékuk, hogy makacsul védekezni fognak. Egy csapat meharista az egyiptomi angol megszálló csapat kiegészítő részét képező előőrseinek megadta magát.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Arcvonalunkon megtörnek az orosz támadások.

Budapest, jan. 14.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti :

Nyugatgalicziában és Oroszlengyelországban tegnapi nap általában nyugat-